

POLITIET
VESTOPPLAND POLITIDISTRIKT

Handlingsplan mot hatkriminalitet, radikalisering og voldelig ekstremisme

Gran kommune og Lunner kommune 2016 – 2019

Gran kommune

Lunner kommune

Innhold

Om handlingsplanen.....	s. 3
Definisjoner.....	s. 4
Utfordringer.....	s. 5
Visjon, hovedmål og målgrupper.....	s. 6
Forebyggende tiltak.....	s. 7
Mulige bekymringstegn.....	s. 8
Hva gjør jeg ved bekymring.....	s. 9
Nettsider, informasjon og lenker.....	s. 10
Viktige telefonnummer	s. 12

Om handlingsplanen

Denne handlingsplanen må sees i sammenheng med regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme som ble lagt fram i juni 2014, samt budsjetter og virksomhetsplaner for kommunene Gran og Lunner og Vestoppland politidistrikt. Planen er ikke en plan for integrering, men en forebyggende kriminalitetsforebyggende plan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Med handlingsplanen ønsker Politirådet for kommunene Gran og Lunner å styrke og videreutvikle det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Målet er å forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Rekrutteringen til voldelige, ekstreme miljøer skal reduseres. Det kreves målrettet forebyggende arbeid for at kommunene Gran og Lunner fortsatt skal være trygge kommuner å bo i. Det er viktig at kommunene har en bred forebyggende innsats på dette feltet. Noe som også innbefatter andre statlige instanser, private og frivillige aktører i det sivile samfunn.

Handlingsplanen er et viktig grunnlag for planer, tiltak og prosjekter og for å samordne og koordinere samarbeidet mellom ulike instanser og organisasjoner.

Handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme for Gran kommune og Lunner kommune(2016 – 2019) ble tatt til etterretning i politirådet _____

Ordfører i Gran

Ordfører i Lunner

Lensmann

Definisjoner

Radikalisering

Radikalisering er en prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske og religiøse mål. Prosessen kan være svært kompleks med mange faktorer som spiller inn eller en mer enkel prosess hvor noen få faktorer blir avgjørende.

Hatkriminalitet

Kriminalitet som har rasistisk, fremmedfiendtlige eller homofobiske motiver, eller som på en eller annen måte er begrunnet i fordommer mot personer eller grupper av personer, på grunnlag av deres faktiske eller oppfattede gruppetilhørighet. Voldelig ekstremisme kan være hatkriminalitet.

Voldelig ekstremisme

Med voldelig ekstremisme menes personer og organisasjoner som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål. Den voldelige ekstremismen kan være relatert til høyreekstreme, venstreekstreme, ekstrem islamisering m.m.

Nettekstremisme

Radikalisering og voldelig ekstremisme på internett. Nettekstremismen består i å fremme ekstreme ideologier og ytringer på internett, som kan rammes av straffeloven.

Avradikalisering

Avradikalisering er en prosess som under gitte forutsetninger kan føre til at en person i mindre grad aksepterer vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Utfordringer

Utfordringene knyttet til radikaliserings og voldelig ekstremisme er sammensatt. Faren for en terrorhandling i kommunene Gran og Lunner er trolig like stor som i resten av landet, og innsatsen i det kriminalitetsforebyggende sporet må styrkes.

Det kan være vanskelig å følge konfliktlinjer, forebygge konflikter og treffe med forebyggingen i forhold til miljøer og personer som kan begå hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Politiet og kommunen skal beskytte ytringsfriheten. Det er lovhjemler og budsjetter som avgjør hvor oppsøkende og omfattende forebyggingen kan være.

Hendelser internasjonalt og endringer har kommet nærmere gjennom samarbeid, handel, global migrasjon og innvandring. Internett og sosiale medier kan umiddelbart gi store mengder informasjon om konflikter og begivenheter. Denne informasjonsflyten berører mennesker i kommunene Gran og Lunner. Det påvirker samtidig det religiøse, økonomiske, etniske og politisk, noe som kan føre til økt rekruttering til kamphandlinger i utlandet.

Radikalisering og voldelig ekstremisme kan være relatert til høyreekstremisme, venstreekstremisme, ekstrem islamisme m.m.

Visjon, hovedmål og målgrupper

Arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme spenner seg over mange sektorer i kommunen, stat, frivillig og privat virksomhet. Arbeidet samordnes gjennom SLT med politiråd som styringsorgan.

Visjon, hovedmål og målgrupper for arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme i perioden 2016 - 2019

Visjon

- Kommunene Gran og Lunner skal være trygge kommuner uten hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.

Hovedmål

- Gran og Lunner lensmannskontor sammen med kommunene forebygger radikaliserings og voldelig ekstremisme, fanger opp personer som er utsatt for radikaliserings og igangsetter nødvendige tverretatlige og tverrfaglige tiltak.

Tiltak

- øke kompetansen om radikaliserings og voldelig ekstremisme
 - etablere et felles kompetansenettverk der representanter fra kommunene og politiet er representert
 - oversikt over kompetansebehov i kommunene
 - sørge for kompetanseheving
 - delta aktivt i implementering av handlingsplanen
- etablere rutiner og arenaer i tråd med handlingsplanen for å oppdage, koordinere og iverksette tiltak ovenfor enkeltpersoner

Målgrupper

- Barn, unge og familier som er utsatt for kriminalitet, marginalisering eller ekstremisme.
- Personer som står i fare for å bli rekruttert til voldelige og ekstreme miljøer eller personer som opererer alene.
- Ansatte i Gran kommune, Lunner kommune og Politiet som jobber med forebygging, radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Forebyggende tiltak

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme (2014) foreskriver en bred forebygging som omfatter en rekke kommunale og statlige sektorer, samt privat og frivillig sektor. Samarbeidet lokalt skal koordineres gjennom SLT og politiets forebyggende koordinatore.

Det kan benyttes en rekke metoder, tiltak og tjenester innenfor ulike sektorer. Det er summen av de forebyggende tiltakene mot kriminalitet, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme som gir resultater. Her omtales kort noen ulike metoder som kan benyttes i det forebyggende arbeidet

Dialog som metode

Dialog er en god metode for å forebygge voldelig ekstremisme, og benyttes også i annet kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge - i kommune og politi. Dialog gir gode relasjoner, forståelse og respekt, som igjen sikrer god forebygging, endring og trygghet – uten ekstremisme. Det jobbes for at begge kommuner skal ha dialogfora.

Bekymringssamtalen

Bekymringssamtalen er mye benyttet av politiet i arbeidet med unge lovbytere. Bekymringssamtalen blir også, i en videreutviklet utgave (kalt avklaringssamtale), benyttet i arbeidet med å forebygge voldelig ekstremisme. Vestoppland politidistrikt kan gjennomføre samtaler alene, i samarbeid med kommunen og/eller andre instanser.

Megling og forsoning

Konflikter og overgrep bør følges opp med megling og forsoning mellom partene gjennom eksempelvis skolemegling, konfliktråd m.m. Foreldreveiledning og foreldrenettverk kan etter behov etableres lokalt, regionalt eller sentralt.

Kompetansegruppe

Gran kommune og Lunner kommune bør opprette en tverrfaglig kompetansegruppe innenfor SLT-nettverket bestående av fagpersoner fra ulike aktuelle virksomheter som ressurser i det videre arbeidet.

Mulige bekymringstegn

Intensjoner og motivasjon for radikaliserings og ekstremisme er ofte sammensatt. Noen ønsker å provosere, utfordre og få oppmerksomhet for egen del – og for en aktuell sak. Andre søker bekreftelse, vennskap, sosiale nettverk og identitet. For mange ungdommer er søken etter trygghet, støtte, spenning og samhold viktige drivkrefter. For noen er dette ungdomsopprør og en reaksjon på krig, overgrep, undertrykkelse, fattigdom m.m. Mens andre ønsker å vise engasjement og støtte. I mange tilfeller er det også et stort press eller motivasjon og påvirkning fra transnasjonale familieliv og nettverk. Det finnes ingen fasit i forebyggende arbeid. Det er snakk om sammensatt motivasjon og flere mulige bekymringstegn. Mange av disse bekymringstegnene er de samme tegnene som en ser i forbindelse med såkalt utenforskap. Her er noen bekymringstegn eller signaler personer i faresonen kan ha. Listen er ikke utfyllende.

BEKYMNINGSTEGN	
Uttalelser/ytringer	• Intoleranse for andres synspunkter • Fiendebilder – ”Vi og dem” • Konspirasjonsteorier • Hatretorikk • Sympati for absolutte løsninger som eksempelvis avskaffelse av demokrati • Legitimerer vold • Trusler om bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål
Interesser/utseende/symbolbruk	• Appellerer til og søker etter ekstremistisk materiale på internett • Endrer utseende, klesdrakt m.m. • Benytter symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner • Slutter på skolen, med fritidsaktiviteter m.m.
Aktiviteter	• Opptatt av ekstremisme på internett og sosiale medier • Deltar på demonstrasjoner og voldelige sammenstøt med andre grupper • Bruker trusler og vold som følge av ekstremisme • Hatkriminalitet • Reisevirksomhet som kan føre til økt radikalisering og kontakt med ekstremister
Venner og sosiale nettverk	• Endrer nettverk og omgangskrets • Omgås med personer og grupper som er kjent for ekstremisme • Omgås i grupper der det utøves trusler vold og/eller annen kriminell virksomhet • Medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjoner

Hva gjør jeg ved bekymring?

Det skal være lav terskel for varsling ved bekymring. Følg varslingsrutinen under og meld bekymringen videre. Bekymringen følges om nødvendig opp med en bekymringssamtale og en avklaring, før det eventuelt settes inn tiltak.

TRINN	HANDLING	ANSVARLIG
1	Gå i dialog med den unge Ta kontakt med politiet hvis du trenger råd ifm. denne samtalen . Vær nysgjerrig og spør om hva som ligger bak endringene/utsagnene/handlingene/holdningene. «Kartlegg» mulige bekymringstegn.	Medarbeider
2	Drøft bekymringen med din leder. Leder følger opp bekymringen og melder videre til lensmann.	Medarbeider Leder

3	Meld bekymringen Bekymring kan drøftes anonymt med barnevern og/eller lokalt politi. Ved alvorlig bekymring varsles lokalt politi direkte. Lensmannskontoret for Lunner og Gran vil fungere som bindeledd mellom PST, lensmannskontoret og kommunen.	Medarbeider Leder Barnevern Politi
4	Avklaringssamtale Hvis flere instanser er bekymret for radikalisering, hatkriminalitet og ekstremisme, eller bekymringen er alvorlig, kan politiet innkalle til avklaringssamtale. Svært alvorlige bekymringer meldes videre til PST av forebyggende koordinator i politiet.	Politi (PST)
5	Tverretattlig samarbeid Når bekymringen er kartlagt og belyst lages det en plan for hvem som skal følge opp og koordinere arbeidet (se mulige risiko- og beskyttelsesfaktorer s. 8)	De involverte tjenester
6	Oppfølging av tiltakene i planen Tiltakene i planen må koordineres og evalueres. Tiltak som relasjonsbygging og mentorarbeid for å få hjelp med å finne alternativ miljø, moské, jobb, skole, bolig, idrett, nye rutiner, nettverk og sosial deltakelse er viktig. Foresatte inkluderes i dette arbeidet når personen i faresonen er under 18 år.	De involverte tjenester.

Nettsider, informasjon og lenker

www.radikalisering.no

Dette er nettsiden til Justis- og beredskapsdepartementene for informasjon om radikalisering og voldelig ekstremisme. Nettsiden er for deg som ønsker hjelp, råd eller kunnskap om radikalisering og voldelig ekstremisme. Du finner nettsiden her: www.radikalisering.no

Forebygging av terrorisme og annen kriminalitet – rapport

Professor ved Politihøgskolen, Tore Bjørge, har utgitt en kortfattet rapport, Forebygging av terrorisme og annen kriminalitet, hvor han presenterer strategier og en helhetlig modell for forebygging av terror, voldelig ekstremisme og kriminalitet. Du finner rapporten her: http://brage.bibsys.no/politihs/bitstream/URN:NBN:nobibsys_brage_17097/1/forebygging%20av%20terrorisme.pdf

Forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme på internett

Rapporten gir ny innsikt på et felt som hittil har fått begrenset oppmerksomhet i Norge og internasjonalt. Betydningen av internett og sosiale medier har vært undervurdert når det gjelder radikaliserings og rekruttering til ekstremisme. Du finner rapporten her:

http://brage.bibsys.no/politihs/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_43577/1/forebygging_av_radikalisering.pdf

Alvorlige hendelser i utdanningsinstitusjoner - veileder

Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet ga høsten 2013 ut veilederen Alvorlige hendelser i barnehager og utdanningsinstitusjoner. I veilederen defineres en alvorlig hendelse som en tilsiktet hendelse der våpen eller annen form for vold brukes eller trues med å tas i bruk. Du finner veilederen her: http://www.udir.no/Upload/Laringsmiljo/Beredskap/UDIR_Veileder%20Alvorlige%20skolehend_web.pdf

Det kan skje igjen – rapport

Rapporten kommer med forslag til hvordan skolen systematisk og helhetlig kan arbeide mot rasisme, antisemittisme og diskriminering på bakgrunn av elevens etniske, religiøse eller kulturelle tilhørighet. Du finner rapporten her:

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Grunnskole/Eidsvagutvalget/Eidsvag_rapport_Det_kan_skje_igjen.pdf

Tilgjengelige, tøffe og trygge? Forebygging av kriminalitet på internett – rapport

Unge nettbruk er omfattende. Mobbing, hatefulle ytringer, trusler, lovbrudd og nettekstremisme forekommer. Redd Barna og SaLT ga ut rapporten i 2013. Du finner rapporten her: <http://www.salto.oslo.kommune.no/getfile.php/Salto%20%28PROSJEKT-SALTO%29/Internett%20%28PROSJEKT-SALTO%29/Dokumenter/Rapport%20Nett%20er%20fett-%20Redd%20Barna-SaLT.to.pdf>

VINK – Veilednings- og rådgivningscenter i København

VINK er en veilednings- og rådgivningsenhet i København kommune som jobber med å forebygge radikaliserings og ekstremisme. Enheten bistår ansatte som jobber med unge i København. Du kan lese mer om VINK her: <http://www.kk.dk/da/om-kommunen/indsatsomraader-og-politikker/tryghed/vink>

Minotenk

Minotenk er en tankesmie som jobber med å definere problemstillinger og utfordringer som angår minoriteter i Norge. Du kan lese mer om Minotenk her: <http://minotenk.no>

IMDI

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet kan du lese mer om her: www.imdi.no

Viktige telefonnummer

Vestoppland politidistrikt
02800

PST
post@pst.politiet.no 67 57 60 00

Gran kommune
post@gran.kommune.no
61338400

Lunner kommune
post@lunner.kommune.no
61324000

Alarmtelefonen for barn og unge

Tlf: 116 111

Alarmtelefonen for barn og unge er en gratis nødtelefon for barn og unge som opplever vold, overgrep og omsorgssvikt. Voksne som er bekymret for barn og unge som lever under slike forhold kan også ringe

